

บันทึก

เรื่อง การคิดดอกเบี้ยของเงินค่าทดแทนส่วนที่รัฐมนตรีหรือศาลวินิจฉัยให้ชำระเพิ่มขึ้น
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐

กรมชลประทานได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๓๐๒/๔๑๖๓ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๗ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้าง โครงการชลประทานขนาดกลาง อ่างเก็บน้ำห้วยชาคนอก ในท้องที่ตำบลหนองปรือและตำบล หนองใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ โดยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะ เวนคืนเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๒ ต่อมาได้พบปัญหาข้อกฎหมายในเรื่องระยะเวลาการคำนวณคิดดอกเบี้ย ตามความในมาตรา ๒๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่บัญญัติว่า "ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือศาลวินิจฉัยให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้น ให้ผู้มีสิทธิ ได้รับเงินค่าทดแทนได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของ ธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนนั้น" คำว่า "วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทน" จะเป็นวันใดดังต่อไปนี้

๑. วันที่กรมชลประทานได้จ่ายค่าทดแทนตามราคาเบื้องต้นที่คณะกรรมการ กำหนด หรือ
 ๒. วันที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์ หรือ
 ๓. วันที่กรมชลประทานแจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้แก่ผู้มีสิทธิรับ เงินค่าทดแทนทราบ หรือ
 ๔. วันที่กรมชลประทานนัดจ่ายค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้น
- กรมชลประทานจึงขอหารือข้อกฎหมายดังกล่าวมายังสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อ หารือดังกล่าว โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ได้มีเจ้าของที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินที่จะเวนคืนตามพระราชกฤษฎีการาย หนึ่งได้ทำบันทึกข้อตกลงแบบสงวนสิทธิอุทธรณ์และได้รับเงินค่าทดแทนตามราคา ที่ คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นได้กำหนดไว้โดยสงวนสิทธิอุทธรณ์ ต่อมา เจ้าของที่ดิน ดังกล่าวได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีขอให้เพิ่มเงินค่าทดแทนจากเดิมที่กำหนดไว้ในราคาไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท เป็นไร่ละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท รัฐมนตรีได้พิจารณาอุทธรณ์แล้ว เห็นควรกำหนดเงิน ค่าทดแทนเพิ่มขึ้นตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เป็นไร่ละ ๑๒๐,๐๐๐ บาท แต่เจ้าของที่ดินดังกล่าวยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีจึงได้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล ศาลได้

พิจารณาแล้วเห็นว่าเงินค่าทดแทนที่รัฐมนตรีได้กำหนดเพิ่มขึ้นนั้นถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว จึงได้พิพากษายกฟ้อง และเจ้าของที่ดินก็มีได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำพิพากษา กรณีจึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า การชำระเงินค่าทดแทนในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นตามคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีจะต้องคิดดอกเบี้ยให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตั้งแต่วันใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) เห็นว่า ในการคิดดอกเบี้ยสำหรับเงินค่าทดแทนในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ มาตรา ๒๖^๑ วรรคสาม ได้กำหนดให้เริ่มนับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทน เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของการกำหนดให้มีการคิดดอกเบี้ยในส่วนเงินค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้นแล้วจะเห็นได้ว่า กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ค่าทดแทนที่เป็นธรรมแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนซึ่งไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ วรรคสาม มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นได้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (มาตรา ๒๕)^๒ และในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของ

^๑มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือฟ้องคดีต่อศาลตามวรรคหนึ่งนั้นไม่เป็นเหตุให้การครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ การรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง การขนย้ายทรัพย์สิน หรือการดำเนินการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกิจการที่จะต้องมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต้องสะดุดหยุดลง

ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือศาลวินิจฉัยให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้น ให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนนั้น

^๒มาตรา ๒๕ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ วรรคสาม มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้น ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่

ได้รับหนังสือจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว

ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาอสังหาริมทรัพย์ มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

รัฐมนตรีก็ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ (มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง)^๓ ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือศาลได้วินิจฉัยให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้น เงินค่าทดแทนที่เพิ่มขึ้นนั้นจึงเป็นเงินค่าทดแทนอีกส่วนหนึ่งซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนควรจะได้รับไปในคราวเดียวกันกับการที่ได้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนครั้งแรก ดังนั้น การคิดดอกเบี้ยจึงต้องเริ่มนับแต่วันที่ได้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนครั้งแรกนั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการชดเชยความเสียหายของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน และหากจะตีความคำว่า “นับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนนั้น” ให้หมายถึง วันที่รัฐมนตรีได้วินิจฉัยอุทธรณ์โดยเพิ่มเงินค่าทดแทนให้หรือวันที่ศาลมีคำวินิจฉัยให้จ่ายเงินค่าทดแทนให้แล้ว ก็จะเป็นการตีความที่ไม่ก่อให้เกิดผลทางกฎหมายแต่ประการใด เพราะเมื่อรัฐมนตรีได้วินิจฉัยหรือศาลได้พิพากษาให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้นแล้ว เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจในการเวนคืนจะต้องดำเนินการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนโดยทันทีอยู่แล้ว จึงไม่มีระยะเวลาที่จะต้องคิดดอกเบี้ยของเงินส่วนที่เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) จึงมีความเห็นว่า กรณีตามข้อหารือของกรมชลประทานดังกล่าวข้างต้น ดอกเบี้ยของเงินค่าทดแทนในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นจะต้องเริ่มนับแต่วันที่กรมชลประทานได้จ่ายเงินค่าทดแทนตามราคาเบื้องต้นที่คณะกรรมการกำหนด

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๓๘

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น